

ความคิดเห็นการเมืองของคนงานไทยที่ไปทำงานในประเทศไทยรัตนออกฤทธิ์

นายพีระ ชัยชาญ

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีสาขาวิชารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-632-7

013425

11615056

POLITICAL OPINION OF THE THAI WORKERS
IN THE MIDDLE EAST

MR. PEERA CHAICHARN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

พิธีอวุฒิบัตร

ความคิดเห็นการเมืองของคนงานไทยที่ไปทำงานในประเทศไทย

ตะวันออกกลาง

ไทย

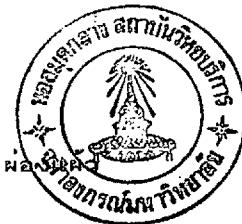
นายพีระ ชัยชาญ

ภาควิชา

การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ ผ่องแห่ง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุญาตให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
.....
.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา สุจิตรธนาธิกุล)

.....
.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ ผ่องแห่ง).

.....
.....

(นายชนะศักดิ์ ยุวบูรณ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นทางการเมืองของคนงานไทยที่ไปทำงานใน
ประเทศไทยและวันออกกลาง

ชื่อผู้สืบ

นายพีระ ชัยชาญ

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ ผ่องเผ้า

ภาควิชา

การปกครอง

ปีการศึกษา

2528

บหดดยอด

ความคิดเห็นทางการเมือง (political opinion) ของเด็จบุคคลมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ แต่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้ความสนใจ เป็นพิเศษต่อปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสถานภาพสังคม รวมทั้งประสบการณ์การเรียนรู้ของบุคคล เป็นสำคัญ และความคิดเห็นทางการเมืองดังกล่าว จะไม่mn'ไปสู่พฤติกรรมทางการเมือง (political behavior) ในลักษณะที่แตกต่างกันไปด้วย

ในปัจจุบันมีปรากฏการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่งเกิดขึ้นในประเทศไทย คือ มีคนไทยจำนวนมากได้ไปทำงานในกลุ่มประเทศไทยและวันออกกลาง ประชาชนกลุ่มนี้ได้รับประสบการณ์แปลกใหม่ต่างไปจากประชากรกลุ่มอื่นที่ไม่ได้ไปทำงานในกลุ่มประเทศตั้งกล่าว รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตน เองอย่างรวดเร็วกว่าภาวะปกติ ในกรณีที่จึงมีจุดประสงค์ที่จะสำรวจระดับความคิดเห็นทางการเมืองในขอบเขตของความรู้ความเข้าใจทางการเมือง (political cognition) ความรู้สึกต่อการเมือง (political affection) และความโน้มเอียงในพฤติกรรมทางการเมือง (political behavior) ของคนงานไทยที่ไปทำงานในประเทศไทยและวันออกกลางมาแล้วช่วงหนึ่ง ว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับประสบการณ์ที่ได้รับ รวมทั้งการปรับเปลี่ยนสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของคนงานเหล่านี้ ในลักษณะที่แตกต่างกันเพียงใด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คนงานไทยที่ไปทำงานในประเทศไทย ตะวันออกกลางมาแล้วช่วงหนึ่ง และเดินทางกลับมาพักผ่อนชั่วคราวในประเทศไทย ก่อนเดินทางกลับไปทำงานกับนายจ้างเดิม คนงานเหล่านี้ได้ไปติดต่อขอรับหยังสือ ยกเว้นการเดินทางไปค้างประเทศไทยที่กรรมแรงงาน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sample) จำนวนห้าหมื่น ๔๘๑ คน ในกรณีนี้ได้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการหาคำเฉลยร้อยละและการทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติกบम่า (G)

ผลการวิจัยพบว่า โดยทั่วไปแล้วคนงานไทยที่ไปทำงานในประเทศไทยตะวันออกกลางส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองและความไว้วางใจทางการเมืองในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ขณะที่มีความโน้มเอียงในพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงประสบการณ์การทำงาน ฐานะทางเศรษฐกิจและสถานภาพทางสังคมของคนงานแล้ว ปรากฏว่า

๑. ประสบการณ์การทำงานของคนงานมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความไว้วางใจทางการเมือง และความโน้มเอียงในการมีส่วนร่วมทางการเมืองค่อนข้างน้อย

๒. ฐานะทางเศรษฐกิจของคนงานมีอิทธิพลต่อความแตกต่างในระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอย่างค่อนข้างชัดเจน และมีความสัมพันธ์กับความไว้วางใจทางการเมือง และความแตกต่างในความโน้มเอียงในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยมาก

๓. สถานภาพทางสังคมของคนงาน มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความไว้วางใจทางการเมือง และความโน้มเอียงในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือน้อยมาก

ABSTRACT

Although the political opinion of an individual is determined by a number of factors, this study will concentrate only on political opinions as shaped by an individual's social and economic status as well as knowledge gained from experiences. Differences in political opinion also determine different political behavior.

A significant social phenomenon has emerged in Thailand, that is the massive migration of Thai workers to the Middle East. These migrant workers have acquired political opinions that are different from those who have not gone abroad since they may experience a rapid change in the social and economic conditions. Based on these perceptions, this study aims at studying political cognition and political affection as well as the political behavior orientations of the Thai workers who have worked in the Middle Eastern countries for a period of time and the extent to which these are effected by the experience abroad as well as changes in social and economic conditions.

The target groups of the study are the people who have been working in the Middle East for a period of time and have temporarily returned to Thailand. Before returning to work for the same

employers, these people must request for an exemption for an exit tax at the Department of Labour. Simple random sampling techniques are used. The total number of respondents is 481. Questionnaires were administered to collect data and simple statistical techniques are employed such as gamma, etc. to evaluate the data.

The majority of the samples have a fair understanding of the political issues while active political participation for the majority of the respondents are found to be at the average to low level. Political behavioral orientation is found to be average to low as well. Taking into consideration the influence of the work experience, the social and economic status of the migrant workers, the following conclusions are reached.

(1). Work experience has little relation with the understanding of political issues, political trust and political behavioral orientation.

(2). Economic status of the migrant workers is quite a significant factor in the differences in political understanding but it has very little relation with political trust and with the differences in political behavioral orientation.

(3). Social status is neither a determinant factor for the political understanding nor political trust, nor political behavioral orientation.

กิตติกรรมประการ

ผู้วิจัยระลึกในพระคุณของคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ความเมตตาแก่
ผู้วิจัยเสมอมา ทั้งในคณะรัฐศาสตร์ และภาควิชาการปัจจุบัน บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะเมื่อห้าวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยด้วยขอขอบพระคุณ
รองศาสตราจารย์ ดร. พรศักดิ์ ผ่องแฝ้า ที่ได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาให้ค่าว
แนะนำและช่วยแนะนำให้เห็นข้อบกพร่องเพื่อแก้ไขไปสู่ความถูกต้อง ขอขอบพระคุณ
รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา สุจิตอนราวงศ์ ที่ได้กรุณาให้ค่าวแนะนำที่ดี ความ
เมตตา และความห่วงด้วยเสมอมา และขอขอบพระคุณนายชนะศักดิ์ ยุวบูรณ์
รองอธิบดีกรมแรงงาน ผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้วิจัยที่กรุณาเป็นกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ด้วย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณประพิม จงสินธรรม และคุณพิมิจ ลากองนา-
นนท์ เป็นอย่างสูงที่ช่วยเหลือในการวิจัยเกือบทุกด้าน จนกล่าวได้ว่าหากขาดซึ่ง
ความเสียสละของบุคคลทั้งสองแล้ว วิทยานิพนธ์นี้คงจะสำเร็จลงโดยเรียบร้อยไม่ได้
เลย ขอขอบคุณ ร.ค.อ.นรภด ไศรษนาท และ อ.ต.อ. เรืองศักดิ์ จริตเอก ที่ให้
กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณคุณยุพดี ทิยาพันธุ์ ที่ให้ความเอาใจใส่ด้านการ
พิมพ์และการติดต่อประสานงานโดยมิใช่แค่หนึ่งเดียว และขอขอบคุณผู้ที่ให้อุปการะ-
คุณในทุกด้านที่ไม่สามารถจะน้ำใจได้อย่างทั่วถึงในที่นี้

ความพยายามทั้งหมดที่ผู้วิจัยทุ่มเทให้กับงานชิ้นนี้ ทางจะเกิดผลด้วยแน่ใน
ทางวิชาการ ผู้วิจัยขออนุญาตแบ่งปันสืบต่อของผู้วิจัยตลอดมา

พิริ ชัยชาญ

20 พฤษภาคม 2529

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....ก

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ก

รายการตราสารปฐก่อน.....ก

บทที่

1 สภาพปัญหาและมูลเหตุที่สึกษา.....1

รัฐประสังค์และสมนติฐานในการศึกษาวิจัย.....8

ขอบเขตและวิธีค่า เนินการศึกษาวิจัย.....8

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย.....12

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....13

บทที่

2 แนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา.....18

ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง.....22

ความรู้สึกต่อการเมือง.....31

ความโน้มเอียงในพฤติกรรมทางการเมือง.....39

ปัจจัยที่สนับสนุนหรือ เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง....51

แนวความคิด เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปสู่ความทันสมัย...52

ร่องรอยทางการเมือง.....57

บทที่

3 สร่าวะแวดล้อมของคนงานไทยในประเทศไทยและวันออกกลาง.....62

สถานภาพของคนงานไทยที่เดินทางไปทำงานในประเทศไทยวันออกกลาง.....66

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปทำงานในประเทศไทยวันออกกลาง....68

สภาพการทำงานและชีวิตความเป็นอยู่ของคนงานไทยใน	
ตะวันออกกลาง.....	72
สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปของคนงานไทย	
หลังจากไปทำงานในประเทศตะวันออกกลาง.....	74
ประเทศไทยที่ได้รับจากการไปทำงานในประเทศตะวันออกกลาง	
ของคนงานไทย.....	79
บทที่	
4. ความคิดเห็นทางการเมืองของคนไทยที่ไปทำงานในประเทศ	
ตะวันออกกลาง.....	82
อิทธิพลของภาวะความเปลี่ยนแปลงทางสังคมต่อคนงานไทยในตะวัน	
ออกกลาง.....	82
ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของคนงานไทยในตะวันออกกลาง..	93
ความรู้สึกต่อการเมืองของคนงานไทยในตะวันออกกลาง.....	98
ความโน้มเอียงในพฤติกรรมทางการเมืองของคนงานไทยใน	
ตะวันออกกลาง.....	102
ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนงาน	
ไทยในตะวันออกกลาง.....	111
บทที่	
5. บทสรุป.....	122
บรรณานุกรม.....	133
ภาคผนวก.....	142
ประวัติผู้เขียน.....	165

รายการตารางปูะกอน

หน้า

1. จำนวนคนงานไทยที่เดินทางไปทำงานในประเทศไทยวันอุกกลางผ่านกรม แรงงานระหว่างปี ๒๕๑๘-๒๕๒๗ และประมาณการจำนวนคนงานไทยในปี ๒๕๒๗ ๖๕	
2. จำนวนเงินสั่งกลับของคนงานไทยที่ทำงานในประเทศไทยวันอุกกลาง.....	๘๙
3. ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของคนงานไทยในตะวันออกกลาง จำแนก ตามกลุ่มตัวแปรอิสระ	๙๖
4. ความไว้วางใจทางการเมืองของคนงานไทยในตะวันออกกลาง จำแนกตาม กลุ่มตัวแปรอิสระ.....	๑๐๐
5. ประเททของบทบาทหรือกิจกรรมทางการเมืองที่คนงานในตะวันออกกลางมีความ โน้มเอียงจะเข้ามีส่วนร่วม.....	๑๐๕
6. ความโน้มเอียงในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนงานไทยในตะวันออกกลาง จำแนกตามกลุ่มตัวแปรอิสระ.....	๑๐๗

**ศูนย์วิทยทรัพยากร
รุพาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**